

Ἐκδίδεται
δies τοῦ μηνός,
Τιμὴ ἑτησία
ἄρα. 10.

ΑΝΘΡΩΠΟΓΡΑΦΙΑ

Ἔτος τρίτον
Α. ἔαρ.

Τ Ω Ν

ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

(ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΒΑΣΙΛ. ΔΙΑΤΑΓΗΝ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΥΠΟ Δ. ΑΝΣΕΛΜΟΥ.)

Ἄριθ. 12.

1838.

(Ἰουνίου.)

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ. (Ἐκτὸς ἑξῆς)

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ. Βασίλειον τῆς Γολκόνδας καὶ Ἰαπωνίας. (Ἀνατολικὴ Ἰνδία). — ΧΡΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ. Αὐτόματος πυρκαϊὰ εἶτε παράδειξ ἀποτελέσματα τῆς φιλοποσίας. — ΓΕΩΡΓΙΑ. Περί κηπρίας (συνέχεια). — ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ. Διατήρησις τῶν φασιλίων. — Περί ταχθοῦ ἐλαίου. — Περί ἀρωματικῶν ἐλαίων. — Περί ἐλεφαντίνων πραγμάτων. — ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ. Περί Κριτικῆς.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ.

Βασίλειον τῆς Γολκόνδας καὶ Ἰαπωνίας. (Ἀνατολικὴ Ἰνδία).

Ἡ μεγάλη καὶ πλουσία χώρα τῆς Γολκόνδας κείται πλησίον τῶν παραλίων τοῦ Κορομυνδελ, κατὰ μέρος δὲ ἐκτείνεται ὡς τοὺς αἰγιαλοὺς τοῦ ἀνατολικοῦ Ὠκεανοῦ· εἶναι δὲ εὐφορος κατ' ἐξοχὴν καὶ ἔχει πύλεις ἀξίας λόγου τὴν Τενάραν, τὸ Μυδέπολον, καὶ τὸ Νασιαπὴρ, πρωτεύουσαν δὲ τὴν Γολκόνδαν, τὸ Βιζιγαποτάν, καὶ τὴν Βιλιμαστιατάν. Ὁ χρεωκόπος εἰς τὸ Μαξελιπατάν μαστιγοῦται μέχρι θανάτου· ἡ θρησκεία διαιρεῖται εἰς παλαιὰς αἱρέσεις, ἐξ ὧν κυρία καὶ ἐπικρατεστάτη λέγεται ἡ τῆς μετεμψυχώσεως τοῦ Πυθαγόρου — οἱ Βραχμᾶνες εἶναι οἱ λογιώτατοι καὶ ἱερεῖς τοῦ τόπου· ζῶσι δὲ οἱ ἄνθρωποι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λιτοδίαιτοι μὲ γάλα καὶ ὄσπρια, καὶ συναλλάσσουσι νόμισμα λεγόμενον ρούπιον.

Οἱ Ἰνδοὶ οὗτοι ἔχουσιν ἀνάστημα ὑψηλόν, γοῶμα δὲ ἐλαϊώδες· σκεπάζουσι τὰ μαλιά των μὲ ταινίαν, καὶ εἶναι κατ' ἐξοχὴν δεισιδαίμονες καὶ ἔνθεομανεῖς, ἐπειδὴ βασανίζονται καὶ στρεβλοῦνται ἔμπροσθεν τοῦ εἰδώλου, τὸ ὅποιον λατρύουσι, διαπερῶντες διάφορα μέρη τοῦ σώματος καὶ μάλιστα τοὺς ὤμους μὲ ἐργαλεῖα σιδηρᾶ. Γενικῶς εἰς τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας καὶ μάλιστα εἰς τὸ Μαλαβάρ αἱ γυναῖκες συνειθίζουσι νὰ κλιώνται μετὰ

τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός των. Ἀλλὰ τὸ βάρβαρον τοῦτο ἔθιμον, τὸ ὁποῖον ἐπεχείρησαν καὶ καταγίνονται πολλὰ σπουδαίως οἱ Ἄγγλοι νὰ καταργήσωσι κατ' ὀλίγον εἰς τοὺς τόπους ὅπου ἐξουσιάζουσι, δὲν ὑπάρχει διόλου εἰς τὴν Γολκόνδαν.

Οἱ ἄριστοι καὶ λαμπρότατοι ἀδάμαντες μεταλλεύονται εἰς τὸ βασίλειον τοῦτο μεταξὺ πετρῶν, καὶ εὐρίσκονται ἐνωμένοι μὲ ἀμμόδη γῆν. Ἐργάζονται δὲ εἰς τὴν μεταλλεῖαν ταύτην ἕως τριάκοντα χιλιάδες ἀνθρώπων, καὶ εἰς αὐτὴν συνίσταται κυρίως ὁ μέγιστος πλοῦτος τοῦ βασιλείου των· ἂν καὶ ἐπιτηρῶνται αὐστηρότατα αἱ ἐργασίαι, κατορθοῦσιν ὅμως νὰ ὑποκλέπτωσι πολλοὺς ἀδάμαντας, καταπίνοντες μάλιστα αὐτούς.— Ἄριστον δὲ ἀδάμαντα θεωροῦσιν ἐκεῖνον, ὅστις μὴ ἔχων κάμμιάν χροιάν κυανῆν ἀποστίλβει ὡς κρύσταλος. Φημίζονται δὲ ἐξαιρέτως ὡς τοιοῦτοι εἰς μὲν τὴν Ἀσίαν ὁ τοῦ μεγάλου Μογγόλου ἐκτιμώμενος δώδεκα ἑκατομμύρια φράγκων, εἰς δὲ τὴν Εὐρώπην ὁ τοῦ μεγάλου Δουκὸς τῆς Τοσκάνας ἀξιζων ὡς 3 ἑκατομμύρια. Ὁ Πιτ ἀδάμας τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας ζυγίζων 136 ³/₄ καράτια ἐπληρώθη 2 ἑκατομμύρια καὶ ἡμισυ ἐκτιμῶνται δὲ οἱ ἀδάμαντες κατὰ τὸ βᾶρος, τὴν γωνιοτομίαν, τὸ σχῆμα, καὶ τὴν διαφάνειάν των. Διὰ νὰ εὐρωμεν δὲ τὴν ἀξίαν, πολλαπλασιάζομεν 50 φρ. τὴν τιμὴν τοῦ καρατίου (βᾶρος 4 κόκκων σίτου) μὲ τὸν τετραγωνικὸν ἀριθμὸν τῶν καρατίων· π. χ. ὁ τετραγωνικὸς ἀριθμὸς τοῦ 136 εἶναι 18496, τὰ ὁποῖα πολλαπλασιαζόμενα μὲ 50 (τιμὴν τοῦ καρατίου) φέρουσι 924,800· Ἐκ τούτων δὲ βλέπομεν ὅτι ἡ ἀξία τοῦ καρατίου δὲν εἶναι προσδιωρισμένη, ἀλλὰ κρέμαται ἀπὸ τὴν ὠραότητα, τὸ μέγεθος, καὶ τὸ βᾶρος τοῦ ἀδάμαντος· ὅθεν ὁ Πιτ ἐξετιμήθη πρὸς 134 φράγκα τὸ καρατίον.

Ἐκτὸς δὲ τῶν ἀδαμάντων εὐρίσκονται εἰς τὴν Γολκόνδαν καὶ ἀμέθυστοι, καὶ σάφειροι, καὶ τοπάζιοι, καὶ ἀγάται.

Τὴν δὲ Ἰαπωνίαν συγκατεμένη ἀπὸ πολλὰ νησιά ἀνεκάλυψαν πρῶτοι οἱ Πορτογάλλοι κατὰ τὸ 1542. Εἶναι δὲ ὁ ἀνατολικώτατος τῆς Ἀσίας τόπος ποτιζόμενος ἀπὸ πολλοῦς ποταμοῦς καὶ πλούσιος εἰς ἄργυρον, χρυσόν, χαλκόν, θειάφιον, καὶ πολυτίμους λίθους. Ἐπιμελοῦνται δὲ κατ' ἐξοχὴν ἐκεῖ, καθὼς εἰς τὴν Κίναν, τὴν καλλιέργειαν τοῦ ὄρυζιου καὶ μὲ αὐτὸ τρέφονται. Ἐπειδὴ ἡ θρησκεία ἀπαγορεύει τὸν φόνον τῶν ζώων, ὅθεν τὰ σκυλία ἰδιαιτέρως εἶναι ἀντικείμενον πολλῆς εὐλαβείας.

Οἱ Ἰαπωνέζοι ὑψηλοὶ τὸ ἀνάστημα ἔχουσι χρῶμα καστανῶν, καὶ εἶναι σχεδὸν σπανοί. Αἱ γυναῖκες ὅμως φαίνονται ἰκανῶς ὠραῖαι. — Εἰς τὸν

τόπον τοῦτον ἡ μοιχεία καὶ τὸ ψεῦδος τιμωροῦνται θανατικῶς. *Τὸ μελανὸν χρῶμα παριστάνει τὴν χαρὰν, τὸ δὲ λευκὸν τὴν λύπην.* Οἱ κάτοικοι γράφουσι τὴν γλῶσσάν των μὲ τριχογραφίδα καὶ σχηματίζουσι σειρὰς καθέτους. Ἐξέγουσι δὲ, ὡς ὑπάρχει γνωστὸν, εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ φαρφουρίου, καὶ ὑπερβαίνουσι τοὺς Κινέζους κατὰ τὴν στυλπνύτητα τῶν διαφόρων βερενικείων, τὰ ὅποια μεταχειρίζονται, καθὼς καὶ εἰς τὴν λεπτοουργίαν καὶ τὸ ποίκιλμα τῶν ὕφασμάτων. Δὲν ἀμελοῦσιν ὅμως διὰ τοῦτο τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς.

Οἱ εἰδωλολάτραι λαοὶ οὗτοι ὠμοσαν ἄσπονδον μίσος κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ· ἔχουσι δὲ τελετὴν τινα ἐτήσιον λεγομένην *ρεϊουμι*, εἰς τὴν ὁποίαν βιάζονται ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ καταπατήσωσι τὸν Ἐσταυρωμένον καὶ τὴν εἰκόνα τῆς Παρθένου. Ὅθεν οἱ ξένοι καὶ μάλιστα οἱ ἱεραπόστολοι δὲν συγχωρεῖται νὰ εἰσχωρήσωσιν εἰς τὸ βασίλειον, καὶ ἡ ἀστυνομία ἔχει ἄγρυπνον τὸν ὀφθαλμὸν τῆς εἰς τοῦτο.

Διὰ νὰ παραστήσωμεν δὲ ὡς ποῦ προχωρεῖ ἡ κατὰ τοῦτο μανία ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν, ὅτι οἱ Ἰαπωνέζοι συλλαβόντες καλόγηρὸν τινα Ἰσπανὸν ἔσχισαν τοὺς μηρούς του καὶ παραγεμίσαντες μὲ γῆν καὶ χαλίκια τοὺς ἔρραψαν καὶ ἐξάπεστειλαν τὸν δυστυχῆ λέγοντες, ὑπάγε εἰς τὴν Ἰσπανίαν καὶ μὴ λησμονήσης τὴν Ἰαπωνίαν, τῆς ὁποίας φέρεις παντοτεινὰ σημεῖα εἰς τοὺς μηρούς σου. Ἐξουσιάζουσι δὲ δύο ἄρχοντες, ὁ μὲν κοσμικὸς λεγόμενος Κούβο καὶ διατρίβων εἰς τὴν πόλιν Μεάκον, ὁ δὲ πνευματικὸς ὀνομαζόμενος Δαίρος καὶ διαμένων εἰς ἄλλην πόλιν τὸ Ἰέδον. — Ἡ μεγαλοπρέπεια καὶ πολυτέλεια τῶν μοναχῶν τούτων, καθὼς καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν εὐγενῶν, τῶν γραμματισμένων καὶ ἱερέων λεγομένων Βούζων, καὶ τῶν αὐλικῶν εἶναι ὑπερβολικά.

Οἱ Ἰαπωνέζοι λατρεύουσι προσέτι τοὺς πιθήκους καὶ ἄλλα διάφορα ζῶα, εἰς τὰ ὅποια ἀνεγείρουσι βωμοὺς καὶ ναοὺς. Πιστεύουσι δὲ ὅτι αὐτὰ ἐμπνέονται ἀπὸ ἀνθρωπίνης ψυχᾶς. — Εἰς τοὺς αἰγιαλοὺς τῆς Ἰαπωνίας εὐρίσκονται πολλὰ φάλαινα, κήτη τερατώδη, τὰ ὅποια περιεγράψαμεν εἰς τὴν Ἀνθολογίαν ἄλλοτε· ἔχουσι δὲ αὐτὰ ἐχθρὸν τινα ἀδιάλλακτον μικρόν τι ζώαριον, τὸ ὁποῖον ἐμβαῖνον εἰς τὸν φάρυγγά των κατατρώγει τὴν γλῶσσάν των καὶ οὕτω τοὺς φονεῖ· λέγεται δὲ ὅτι ἡ φάλαινα καταπίνει τὰ μικρὰ τῆς τέκνα διὰ νὰ τὰ φυλάξῃ ἀπὸ ἄλλα σαρκοφάγα ζῶα τῆς θαλάσσης, καὶ ὅτι μετὰ τὸν κίνδυνον τὰ ἐξερᾷ.

Ὅλη σχεδὸν ἡ Ἰαπωνία κατασειεταὶ συχνότατα. Πρὸ ἐβδομήκοντα ἡ

ὀγδοήκοντα περίπου ἐτῶν ἡ μεγαλούπολις τὸ Ἰέδον κατεδαφίσθη καὶ διακρίσται χιλιάδες ἀνθρώπων, ὡς λέγεται, ἐφρονεύθησαν κατ' αὐτὴν τὴν περίεασιν. Οἱ πρίγκιπες εἴτε παραδυναῖται συγγενεῖς τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας περιφέρονται ἔποχοι εἰς τὰς παλάγκας, εἶδος χρυσομένων καὶ λαμπρῶν θηκῶν, αἱ ὁποῖαι ἔχουσι καθίσματα ἐσωτερικῶς, καὶ κομψὰς κινκλίδας κύκλωθεν ἀπὸ ναστοκάλαμον (bambou). βαστάζονται δὲ τὰ φορεῖα ταῦτα ἀπὸ δέκα νωτοφόρους ἡμεροδρόμους, οἱ ὅποιοι συναλλάσσονται ἀπὸ σταθμὸν εἰς σταθμὸν. Ἄλλ' ἐκτὸς τοῦ ἀρχοντικοῦ τούτου καὶ πολυδαπάνου τρόπου τῆς ὁδοιπορίας εὐρίσκονται καὶ ἵπποι ταχυδρομικοὶ, καθὼς εἰς τὴν Εὐρώπην. Εἰς τὰ ξενοδοχεῖα πωλοῦσι πρὸς τοὺς ὁδοιπόρους ἀνεμιστήριον, ἐπάνω τοῦ ὁποίου εὐρίσκονται διαγραμμένοι ὄλοι οἱ τόποι, ὅσους θέλουσι διαθεῖναι, καὶ ἡ τιμὴ ἐνὸς ἐκάστου σταθμοῦ· τὰ ξενοδοχεῖα δὲ αὐτὰ εἶναι καθαριώτατα καὶ κομψὰ, ἔχοντα πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ λουτρὰ καὶ ὑπόκλυστα κτλ.

Ἡ ποινικὴ δικονομία τῶν Ἰαπωνέζων εἶναι αὐστηροτάτη· ἐπειδὴ κόπτουσι τὴν κεφαλὴν τῶν καταδίκων, τῶν ὁποίων οἱ δῆμιοι κατακερματίζουσι ἔπειτα τὸ σῶμα, καὶ διασκορπίζουσι τὰ κομμάτια διὰ νὰ γίνωσι βορὰ τῶν σαρκοφάγων ὀρνέων, σγίζουσι σταυροειδῶς τὴν κοιλίαν, καίουσι, βάλλουσι εἰς τροχὸν κτλ. Ἐν ἀπὸ τὰ συνήθη βασανιστήρια εἶναι τὸ νὰ χύνωσι μὲ χωνεῖον μεγάλην ποσότητα ὕδατος εἰς τὸ σῶμα τοῦ καταδίκου, καὶ ἔπειτα νὰ τὸν καταπατῶσιν. Ὁ ἔνοχος τινῶν ἐγκλημάτων καθοσιώσεως φρονεῖται πανοικεῖ, καὶ τὰ παῖδια δὲ αὐτὰ ἀποκεφαλίζονται τοῦ πατρὸς παρόντος· ὥστε φαίνεται ὅτι οἱ τυραννικοὶ νόμοι πρὸς τοῖς ἄλλοις σκληρύνουσι καὶ τοὺς λαοὺς συγγέοντες τὴν δυστυχίαν μὲ τὰ κακουργήματα.

Εὐρίσκεται εἰς τὴν Ἰαπωνίαν δένδρον φέρον φύλλα, τὰ ὁποῖα, ἂν διαθραχῶσιν εἰς στάκην ἢ ἀλισίβαν, μεταβάλλονται εἰς ζύμην ἀρμυδιωτάτην πρὸς κατασκευὴν χαρτίου· εὐρίσκεται ὁμοίως· ἐν ἄλλο δένδρον φέρον κόμμι λαμπρότατον πολλὰ χρήσιμον εἰς τὴν ζωγραφίαν διὰ τὰ βερενίκεια.

Ἡ ἐνδυμασία τῶν Ἰαπωνέζων ὁμοιάζει μὲ τὴν τῶν Κινέζων· ἐπειδὴ οἱ μεγάλοι φοροῦσι μεταξωτὰ ἐνδύματα χρυσοπάστα καὶ μακρoura, ἔχοντες εἰς τὴν ζώνην ἀνεμιστήριον καὶ μάχαιραν, τῆς ὁποίας ἡ κόψη εἶναι ἀδάμαντοκόλλητος. Αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν φοροῦσιν ὡς 30 μικροὺς χιτῶνας ὑποκάτω τοῦ ἱματίου, καὶ ἀπ' αὐτοῦ διακρίνεται ὁ βαθμὸς τῆς εὐγενείας των. Τέλος αἱ νεάνιδες ἐκτὸς τῶν ἐνωτίων ἔχουσι καὶ εἶδος τζῶου στολισμένον

μὲ ἀδάμαντας, τὸ ὅποιον ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν αὐτίον καταντᾷ ἕως τὸ ὀμμάτιον.

Ὁ Ἰμέναιος παριστάνεται εἰς τὴν Ἰαπωνίαν μὲ σχῆμα τερατώδες· κεῖται δὲ ὑποκάτω σκηπῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάγουσιν οἱ νεόνυμφοι ἐποχούμενοι εἰς ἀμαξὴν συρομένην ἀπὸ τέσσαρας ἀνθοστολιστοὺς βόας. Ὅταν δὲ φθάσωσιν εἰς τὸν βωμὸν, λαμβάνουσιν ἕκαστος λαυπάδα, τὴν ὁποίαν ὁ νυμφίος ἀνάπτει εἰς τὴν τῆς νυμφίου. Ἐν τούτοις ὁ ἱερεὺς ψιθυρίζει τὰς εὐχὰς, οἱ δὲ παρὰ νυμφοὶ ῥίπτουσιν εἰς τὴν πυρὰν ὅλα τὰ παιγνίδια τῆς βρεφικῆς ἡλικίας τῆς νύμφης. Ὡς πολυτιμοτάτη δὲ προῖξ αὐτῆς θεωρεῖται ἡ ὠραιότης, βάλλουσι δὲ εἰς τὸν θάλαμον αὐτῆς, ἡλακάτην (βόκαν) καὶ μαγκάνιον ὡς σημεῖον τῆς χρεωστουμείης φιλοπονίας τῆς. (2)

ΧΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ.

Ἀετόματος πυρκαϊὰ εἴτε παράδοξα ἀποτελέσματα τῆς φιλοποσίας.

Τὰ πλειώτερα πράγματα εἶναι μέσα ἢ ἀδιάφορα τρόπον τινὰ ἐκ φύσεως, ἐπειδὴ κατὰ διαφόρους περιστάσεις δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὸ καλόν, ἢ νὰ γένωσι τοῦ κακοῦ αἰτία, ὥστε ἡ φρόνησις κυρίως ἀποφασίζει τὴν τύχην των. Ἡ μάχαιρα εἶναι ὁμολογουμένως τὸ βιωφελέςτατον ἐργαλεῖον εἰς τὴν οἰκονομίαν καὶ πολλὰς τέχνας· ἀλλ' εἰς τὰς χεῖρας τοῦ μικροῦ παιδίου γίνεται ἐπικίνδυνον, καὶ ὁ τυφλωμένος ἀπὸ θυμὸν ἢ ἀπὸ τὸ πάθος τῆς ἐκδικήσεως ἄνθρωπος τὴν μεταχειρίζεται πᾶσαν ἡμέραν ὡς μισαιφονίας ὄργανον, ἢ διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν αὐτοχειρίαν. Καὶ φυτὰ δὲ πολλὰ προωρισμένα ἀπὸ τὴν θείαν πρόνοιαν νὰ ἰατρεύωσι τὰς ἀρρώστιας, ὁ δυστυχὴς ἔρωσ καὶ ἡ ζηλοτυπία μετέστρεψαν εἰς δολιχῆρια φάρμακα δυνάμενα νὰ κόψωσι τὴν ζωὴν, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ συντηρήσωσιν. Ἄλλα διὰ νὰ μὴ μακρολογῶ, οὔτε ἡ δόξα οὔτε ἡ παιδεία οὔτε ὁ πλοῦτος αὐτὸς δὲν εἶναι πλέον ἀγαθὰ ἄμικτα, ἐπειδὴ ἡ πονηρὰ φύσις τοῦ ἀνθρώπου τὰ διαστρέφει ἀκαταπύστως πρὸς βλάβην τῶν ἄλλων.

Εἰς τὴν αὐτὴν δὲ ταύτην κατηγορίαν ὑπάγεται καὶ ὁ οἶνος· διότι ποτὸν ἠδὺ καὶ ἀρμόδιον εἰς τὸ νὰ αὐξήσῃ ὀπισσοῦν τὰς δυνάμεις τοῦ γέροντος ἀνθρώπου, ἢ νὰ βοηθήσῃ τὴν ἀνάρρωσιν τοῦ ἀναλαμβάνοντος ἀσθενοῦς, κατήντησε διὰ τῆς καταχρήσεως πρὸς μὲν τοὺς ἄλλους ἀρχὴ ἀπέριων ἀνοσιουργημάτων καὶ φόνων, πρὸς τοὺς πίνοντας δὲ αὐτοὺς αἰτία πολλῶν ὑπόυλων παθῶν, τὰ ὁποῖα διὰ τὴν χρονικότητα μένουσιν ἀνίατα.

Ἄλλ' αὐτὰ ὅλα λογίζονται μηδὲν συγκρινόμενα μὲ τὸν τρομερὸν θάνατον, τοῦ ὁποίου ἔγιναν θύματά τινες μέθυσοι ἐν μέσῳ αὐτῆς τῆς ζωῆς των, χωρὶς οἱ ἄθλιοι νὰ λάθωσιν οὔτε μίαν μόνην στιγμὴν καιροῦ διὰ νὰ θεωρήσωσιν ὅσα ἐπόλησαν κακὰ, καὶ κατανογόμενοι νὰ μετανοήσωσιν. Ἔχομεν τῶντι παραδείγματα, ὅτι τὸ σῶμα τῶν μεθύσων ἐκὰν ἀπὸ ταύτομάτου (ἐπυρπολήθη), χωρὶς νὰ πλησιάζῃ εἰς αὐτὸ κάμμία καίουσα ὕλη καὶ μετεβλήθη διὰ μιᾶς εἰς ὀλίγην σποδόν. Ἀπ' αὐτὰ δὲ λαμβάνομεν ὀλίγα τινὰ τὰ ἀκόλουθα (Journal de physique iii. Philosophic magazine vi 132).

Κατὰ τὸ 1692 γυνή τις, πίνουσα τόσον πολὺ τὰ μεθυστικὰ ποτὰ, ὥστε δὲν ἐλάμβανε σχεδὸν κάμμιαν τροφήν· ἀφ' οὗ ἔπεσε κατὰ τὸ σύνθησις νὰ κοιμηθῆ, ἐκὰν περὶ τὸ μεσονύκτιον, ὥτε τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν δὲν εὐρέθη μέρος αὐτῆς, ἐκτὸς τοῦ κρανίου καὶ τῶν δακτύλων — τὸ δὲ λαιπὸν ὅλον σῶμα μετεβλήθη εἰς τέφραν!

Ὁ Μαρίας Κλούες, πεντηκοντούτης τὴν ἡλικίαν, ἦτο ἔκδοτος εἰς τὰ ποτὰ τόσον, ὥστε εἰς ἓνα ὀλόκληρον χρόνον μόνις παρήλθε ἡμέρα χωρὶς νὰ πῖν τοῦλάχιστον ἡμίσειαν λίτρον ρουμιού, ἢ ἀνισώδους βραχῆς· ὅθεν ἡ ὑγεία τοῦ ἔπαθε βλάβη, ἐπειδὴ τὸν ἐκυρίευσεν δεινὸς ἔκτερος (κιτρινάδα) καὶ ἐβιάσθη νὰ πέσῃ εἰς τὴν κλίνην· ἀλλὰ καὶ οὕτως ἔχων, ἐξηκολούθει τὴν ὀλέθριον συνήθειάν του. Ὅθεν ἔπεσε ποτε τὴν ἡμέραν ἐκεῖθεν χωρὶς νὰ δυνηθῆ νὰ ἀνασηκωθῆ ἀφ' ἑαυτοῦ· ἐπειδὴ δὲ τὴν ἀκόλουθον νύκτα ἠθέλησε νὰ μείνῃ μόνος, ἢ θεράπεινα ἀναχωροῦσα ἔβαλεν ἄνθρακας εἰς τὸ πῦρ καὶ τὸ φῶς ἐπάνω θρανίου πλησίον τῆς κλίνης· ἀλλὰ περὶ τὰς 5 ὥρας μετὰ τὸ μεσονύκτιον καπνὸς πολὺς ἐκβαίνειν ἀπὸ τὰ παραθύρια, διὰ τοῦτο σύντριψαν τὴν θύραν καὶ ἐσβέσαν τὸ πῦρ.

Μεταξὺ δὲ τῆς κλίνης καὶ τῆς πυρεστίας εὐρέθησαν τὰ λείψανα τοῦ δυστυχοῦς Κλούες, δηλ. μία κνήμη καὶ εἰς μέρους ἦσαν ἀκέραια· ἀλλὰ δὲν ἐφάνησαν ποῦποτε οὔτε δέρμα, οὔτε μυῶνες, οὔτε σπλάγγνα· τὰ δὲ ὅσα τοῦ κρανίου, τὸ στήθος, ἢ βράχις καὶ τὰ ἐπάνω μέλη ἦσαν ὅλα καυμένα· ἐβλάφη δὲ πολὺ καὶ τὸ πρὸς τὴν πυρεστίαν μέρος τῆς κλίνης, ἐπειδὴ τὸ ξύλον ἦτο ἐπιπολαίως καὶ αὐτὸ καυμένον· τὰ στρώματα ὅμως, τὰ σκεπάσματα καὶ αὐτὰ τὰ φορέματα διετηρήθησαν σῶα.

Γυνή τις πεντηκοντούτης, ἔκδοτος καὶ αὐτὴ εἰς τὴν μέθην, εὐρέθη ὅλη διαλευμένη εἰς τέφραν· μόνον δὲ τινὰ τῶν ὀστείνων μερῶν διέμειναν· ἀλλὰ τὰ περὶ αὐτὴν πανικὰ δὲν ἔπαθον κάμμιαν βλάβην.

Ἄλλη γυνὴ εἰς τὰ Παρίσια πίνουσα κατακόρως βρακὴν ἤδη τρεῖς χρόνους εὐρέθη ποτὲ καὶ αὐτὴ μεταβεβλημένη εἰς σωρὸν στάκτης, ἐξαιρουμένων τοῦ κρανίου καὶ τῶν ἄκρων τῶν δακτύλων.

Ἐκτὸς τούτων εὐρίσκομεν εἰς τὴν ἀρίστην τῶν ἐπιστημονικῶν ἐφημερίδων τῆς Ἀγγλίας τὸ Philosophical transactions καὶ ἄλλο παράδειγμα βεβαιωμένον αὐτομάτου πυρκαϊᾶς.

Ἡ Gruce Pitt ἔχουσα ἡλικίαν ὡς 60 ἔτη συνείθιζε νὰ καταβαίνει ἀπὸ τὴν κλίνην ἡμίγυμνος διὰ νὰ καπνίσῃ (ῥοφήσῃ καπνὸν)· ἀλλὰ μίαν νύκτα ἡ κόρη τῆς, ἣτις ἐκοιμᾶτο μὲ αὐτὴν, δὲν ἠσθάνθη τὴν ἀπουσίαν τῆς μητρὸς τῆς εἰμὴ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν, ὅτε ἐξύπνησεν· ὅθεν δραμαῦσα εἰς τὸ μαγειρεῖον, τὴν εὐρέκην ἐξαπλωμένην πρὸς τὸ δεξιὸν πλευρὸν, ἔχουσαν τὴν κεφαλὴν πλησίον τῆς θύρας καὶ φαινομένην ὡς ξύλον, τὸ ὅποιον ἔκαυσε τὸ πῦρ χωρὶς φλόγα κάμμιαν. Ἡ δυσωδουσία δὲ ὁσμὴ καὶ ὁ καπνὸς, τὰ ὅποια ἀνεδόθησαν ἀπὸ τὸ σῶμα, ἐνώγησαν τόσον τοὺς γείτονας, ὥστε ἔσπευσαν εἰς βοήθειαν τῆς νέας· ὅθεν εὐρέκην τὸν κορμὸν καυμένον καὶ ὁμοιον μὲ σωρὸν ἀνθρώκων σκεπασμένων ἀπὸ στάκτην. Ἡ κεφαλὴ, οἱ βραχίονες, αἱ κνήμι καὶ οἱ μηροὶ ἔπαθον ὁμοίως πολὺ. Ἡ ἀθλία δὲ αὐτὴ γυνὴ ἔπινε μεγάλην ποσότητα μεθυστικῶν ποτῶν. Ἀλλὰ πρᾶγμα παράδοξον! δὲν εὐρέθη διόλου πῦρ εἰς τὴν ἐστίαν, καὶ ὁ λύχνος ἔκαειν ὅπου ἦτο σταμένο· πολλὰ πλησίον τῆς γυναικὸς· εὐρέθησαν δὲ ἐκεῖ καὶ τὰ φορέματα παιδίου τινὸς καὶ χάρτινον διάφραγμα (screen) (*) διόλου σῶα καὶ ἀκέραια, ἐφύρει δὲ ἡ γυνὴ αὐτὴ ὑποχιτώνιον παμβάκινον.

Ὁ Lecat, ἱατροχειρουργὸς διάσημος τῆς Γαλλίας, ἀναφέρει καὶ τὸ ἐξῆς σύμβαμα. Γάλλος τις λεγόμενος Millet εἶχε γυναῖκα μεθύουσαν σχεδὸν πάντοτε, εὐρέθη δὲ αὕτη καυμένη ποτὲ εἰς τὸ μαγειρεῖον. Ἐν μέρος μόνον τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν κάτω μελῶν καὶ ὀλίγοι σπόνδυλοι διεσώθησαν· τὸ σανίδωμα ἐφάνη καὶ αὐτὸ καυμένον ὡς ἓνα καὶ ἡμισυν πόδα, ἀλλὰ σκάρη καὶ πλαστήριον κείμενα ἐκεῖ πλησίον διέμειναν σῶα καὶ ἀβλαβῆ. Ὁ δὲ σύζυγος ἔλεγεν, ὅτι περὶ τὰς ὀκτώ τὸ ἔσπερας ἔπεσεν εἰς τὴν κλίνην· ἀλλ' ἡ γυνὴ μὴ δυναμένη νὰ κοιμηθῆ ὑπῆγεν εἰς τὸ μαγειρεῖον, αὐτὸς δὲ ἀποκοιμηθεὶς ἐξύπνησε περὶ τὰς δύο μετὰ τὸ

(*) Σκεῦος τετράγωνον ἀπὸ χαρτίου ἢ ὑφασμα, τὸ ὅποιον βάλλεται ἐρῆιον μεταξὺ τῆς πυρεστίας καὶ τῶν παρακαθημένων ἀνθρώπων διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ φῶς ἢ νὰ μετριάσῃ τὴν θερμότητα τοῦ καίοντος πυρός.

μεσονύκτιον βιαζόμενος από ανυπόφορον τινά και πνιγώδη δυσωδίαν· ὄθεν δραμῶν εἰς τὸ μαγειρεῖον εὐρήκε τὰ λείψανα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ εἰς τὴν εἰρημένην κατάσασιν. Ἐδυρῆγχε δὲ ὁ Millet νὰ ἔχη ὠραίαν θεράπειαν, ὥστε οὔτε ἡ γνωστὴ τιμιότης του καὶ ἡ ἀθωότης δὲν ἤθελον τὸν ἐλευθερώσει ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ὑποψίας, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὅτι δι' αὐτὴν ἐπεβουλεύθη τῆς γυναικὸς του τὴν ζωὴν, ἂν δικαστήριον συγκείμενον ἀπὸ πεπεισμένους ἄνδρας, οἵτινες ἀνεκάλυψαν τὴν αἰτίαν τῆς αὐτομάτου ταύτης πυρκαϊῆς, δὲν τὸν ἀπέλυον ἀπὸ τὴν ἄδικον συκοφαντίαν.

Ὁ Lecat διηγείται καὶ ἄλλο πᾶθος ἀνάλογον, τὸ ὁποῖον συνέβη κατὰ τὸ 1749. Ἡ K. Boiseon ὀγδοηκοντούτης καὶ κατ' ἐξοχὴν ἰσχνή, ἥτις δὲν ἔπινεν ἄλλο εἰμὴ μεθυστικὰ ποτὰ πρὸ πολλῶν χρόνων, ἦτο καθήμενη ἐπὶ σκίμποδος (θρανίου μὲ στηρίγματα τῶν βραχιόνων), ἐν ᾧ ἡ θεράπειαν ἄτης ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸν θάλαμον κατὰ τύχην καὶ ἔλειψεν ὀλίγας στιγμὰς· ἐπιστρέψασα δὲ ἶδε τὴν κυρίαν τῆς καιομένην· ὄθεν ἐξεφώνησε, καὶ ἀνθρώποι τινες ἦλθον παρεούθις εἰς βοήθειαν, εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν ἐπεχείρησε νὰ σῶσῃ τὰς φλόγας μὲ τὰς χεῖράς του, ἀλλὰ τὸ σῶμα ἐκόλλησεν εἰς αὐτὰς ὡς νὰ ἦτο διάβροχον μὲ βράκην· ἔχυσε δὲ καὶ ὕδωρ πολὺ, ἀλλὰ τὸ πῦρ αὐξήσε θιασιότερον, ἕως οὔ ὅλη ἡ κνήμη κατεκάη, τὸ δὲ σκελετὸν τῆς δυστυχοῦς γυναικὸς ἔμεινε ὀλόκληρον εἰς τὸν σκίμποδα, ὅστις ὀλίγον μόνον ἔπαθεν.

Αὐτὰ τὰ παραδείγματα ἀρκοῦσι βεβαίως εἰς τὸν σκοπὸν, ἀλλ' ἐπίσκοπονται εἰς τοὺς συγγραφεῖς καὶ τὰς ἐφημερίδας καὶ ἄλλα ἀμύπολλα.

Ὁ K. Lair νομίζει, ὅτι ἡ κατάχρησις τῶν μεθυστικῶν ποτῶν καθιστᾷ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα εὐκαυστον, ἀλλ' ὅτι, διὰ νὰ πυρποληθῇ, χρειάζεται πάντοτε νὰ τὸ ἐγγίση ἐξωθεν καιόμενον ξύλον, πῦρ ἢ ἄλλο ὅμοιον· ὁ δὲ Lecat ἐξ ἐναντίας φρονεῖ, ὅτι ἡ τοιαύτη πυρκαϊὴ γίνεται αὐτόματος καὶ χωρὶς πλησίαντιν ἐξωτερικοῦ πυρός.

Περὶ τὰ τελευταῖα ἔτη ὁ K. Ιουλίας Φοντενέλης, γνωστὸς ἰατρός τῆς Γαλλίας διὰ τὴν φυσικὴν καὶ χημικὴν μάλιστα πολυμαθειαν, διάβασεν εἰς τὴν Παρισικὴν ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν διατριβὴν περὶ αὐτομάτου πυρκαϊῆς· ἐξάγει δὲ ἀπὸ τὰ 15 περιστατικὰ, τὰ ὁποῖα ἐξιστόρησε, τὰ ἀκόλουθα συμπεράσματα. Ἐκίησαν γενικῶς πάντοτε μέθυσοι ἄνθρωποι, καὶ μάλιστα γυναῖκες· ἀπὸ ὅλα δὲ τὰ μέρη τοῦ σώματος διετηρήθησαν μάλιστα ἄκαυστα οἱ πόδες, αἱ χεῖρες καὶ ἡ κορυφὴ τῆς κεφαλῆς. Ἄν καὶ ἀπαιτῆται μεγάλη ποσότης ξύλων, διὰ νὰ καύσῃ σῶμα ἀνθρώπου, ἡ αὐτό-

ματος πυρκαϊὰ συμβαίνει χωρὶς νὰ καύσῃ τὰς πλείστας καυσίμους ὕλας· τὸ ὕδωρ αὐξήσε πάντοτε τὴν πυρκαϊάν, ἀφ' οὔ δὲ παύσωσιν αἱ φλόγες, αὐτὴ ἐξακολουθεῖ ἔτι ἐντὸς τοῦ σώματος.

Θεωρεῖ δὲ ὁ Ιουλίας Φοντενέλης τὸ πᾶθος τοῦτο ὡς ἀποτέλεσμα εὐφλογίστων ἀέρων, οἱ ὁποῖοι ἀναδίδονται ἀπὸ τὸ σῶμα τῶν μεθύσων εὐρισκόμενον εἰς σπενδενώδη τινὰ ἀλλοίωσιν καὶ φθορὰν, καθὼς βλέπομεν, ὅτι τὰ σπνόμενα χόρτα ἀναπτύσσουσιν ἐνίοτε τόσην θερμότητα, ὥστε ἐξάπτονται φλόγες.

Ἐνθυμούμεθα δὲ καὶ ἡμεῖς, ὅτι συγχάζοντες εἰς τὰ νοσοκομεῖα εἶδομεν ποτὲ τὸν K. Βαλλῆν ἰατρὸν τοῦ Hotel-dieu τῆς πόλεως τῶν Παρισίων, ὅτι πλησιάζων λαμπάδα εἰς τὴν κοιλίαν νεκροῦ τινὸς ἀνθρώπου, φιλοπότου, ἀναψε φλόγα.

Ὁ Πλούταρχος διηγείται, ὅτι οἱ Σπαρτιᾶται θέλοντες νὰ ἐπινεύσωσιν ἐγκαίρως εἰς τὰ παιδία τῶν μίσος κατὰ τῆς μέθης, συνειθίζον νὰ παρουσιάζωσιν εἰς αὐτὰ τοὺς μεθύσιμένους αὐτῶν Εἰλωτας· ἀλλὰ τοὺς μεθύσιμένους αὐτοὺς δύνανται τι ἄλλο νὰ διδάξῃ καλῆτερον μαθήματα σωφροσύνης καὶ νηφαλιότητος, παρὰ τὴν πιστὴν αὐτῶν ἱστορίαν τῆς αὐτομάτου πυρκαϊᾶς ;

(3.)

ΓΕΩΡΓΙΑ.

Περὶ κοπρίας.

(Συνέχεια.)

Ὀλίγη χώνευσις· ὠφελεῖ διὰ νὰ καταστήσῃ ὁμοίαν κατὰ πάντα, ὡς εἴπαμεν, τὴν κοπρίαν, ἐπειδὴ διαλύει τὰς ξυλώδεις ἴνας· ἀλλ' ἡ ὑπερβολικὴ τὴν ἀφαιρεῖ τὰ ἀέρια, ἀπὸ τὰ ὅποια τρέφονται τὰ φυτά.

Ὁ Δεῦ ἐπληροφορήθη τὴν ἀλήθειαν ταύτην διὰ τοῦ ἀκολούθου πειράματος.

Ἐλάβον, λέγει, κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1808 ἔτους μίγα ὑέλινον ἀγγεῖον κερατοειδές, χωρητικὸν ὡς τριῶν λιτρῶν ὕδατος καὶ τὸ ἐγέμισα μὲ κοπρίαν ζεστήν, συγκειμένην ἀπὸ κόπρον ζώων καὶ ἄχυρα. Προσθήρμασα εἰς αὐτὸ ἓν δοχεῖον, τὸ ὁποῖον ἐβυθίζετο εἰς τὸν ὑδράργυρον, ἐπειδὴ ἤθελον νὰ συνάξω ὅλα τὰ ἀέρια, ὅσα ἐξατμιζόντο ἀπὸ τὴν κοπρίαν. Παρεούθις σχεδὸν τὸ ἐσωτερικὸν μέρος τοῦ δοχείου τούτου ἐσκεπάσθη ὡς ἀπὸ δρόσον, καὶ μετ' ὀλίγας ὥρας σταγόνες ὕδατος ἔτρεχον εἰς τὰ πλευρὰ καὶ συνήγοντο εἰς τὸ βᾶθος·—ἐφάνη δὲ ἔπειτα καὶ ἀέριον τόσον, ὥστε εἰς 30

ἡμέρας ἕκτοτε ἀνεδόθησαν ὡς 30 κυβικοί δάκτυλοι, οἱ ὁποῖοι ἀναλυθέντες περιεῖχον 21 δακτύλιον ἀνθρακικοῦ ὀξέος· τὸ δὲ λοιπὸν ἦτο ὑδροανθρακικὸν ἐνωμένον μὲ ὀλίγον ἄζωτον· ἡ δὲ ὕδατῶδης ὕλη ἦτο σχεδὸν ὡς ἡμίσεια οὐγγία· εἶχε δὲ γεῦσιν μὲν ἀλυκὴν, ὀσμὴν δὲ δυσώδη καὶ εὐρίσκοντο εἰς αὐτὴν διαλελυμένα δύο ἄλατα, ὀξικὴ καὶ ἀνθρακικὴ ἀμμωνία.

Μετά ταῦτα ἔχουσα τὴν ἄκραν ἀγγείου τινὸς ἀναλύγου περιέχοντος ὁμοίως ξηρὰν κοπρίαν εἰς τὴν γῆν, καὶ μάλιστα μεταξύ τινων βρύων, τὰ ὅποια ἐσχημάτιζον τὰς διαφόρους διαιρέσεις καὶ τὰ ἄκρα τινὸς κήπου καὶ παρετήρησα, ὅτι, πρὶν παρέλθῃ ἔτι μία ἐβδομάς, τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο προφανέστατον. Ἐπειδὴ ἡ ἔχουσα κοινωνίαν μὲ τὴν ἐξατμιζομένην ὕλην γῆ κατεστάθη παχυτέρα καὶ τὰ βρύα ἔλαβον ἐκεῖ πολὺ μεγαλύτεραν αὐξήσιν.

Ἐκτὸς ὅμως τῆς διασκεδάσεως τῶν γονιμοποιῶν τούτων ἀέρων, ὅταν ἀφίνωμεν νὰ χωνεύσῃ ἡ κοπρία, χάνομεν καὶ πολλὴν θερμότητα, ἡ ὅποια ἐπιταχύνει ὑποκάτω τῆς γῆς τὴν βλάστησιν τῶν σπόρων, θάλλει τὸ φυτὸν εἰς τὴν πρώτην του ἡλικίαν, ὅτε εἶναι πολλὰ ἀδύνατος καὶ ὑποκειμένη μάλιστα εἰς ἀββῶστίαις. Ἡ χώνευσις δὲ τῆς κοπρίας εἰς τὸν ἀγρὸν πρέπει κατ' ἐξοχὴν νὰ συντείνῃ πολὺ εἰς τὴν ἀφθονίαν τῶν σιτηρῶν καρπῶν, ἐπειδὴ διατηρεῖ καθ' ὅλον τὸ φθινόπωρον καὶ τὸν χειμῶνα φυσικὴν τινα θερμότητα εἰς τὸ ἔδαφος.

Ἄλλ' εἶναι προσέτι γενικὸς νόμος τῆς χημείας, ὅτι, ὁσάκις σώματά τινα διαλύονται εἰς τὰ συνθετικά αὐτῶν στοιχεῖα, τὰ τελευταῖα ταῦτα συνδυάζονται ἢ ἀπλῶς συνάπτονται εὐκολώτερον καθ' ἣν στιγμὴν ἐξατμιζονται ἢ χωρίζονται, παρὸς ὅσον ἐντελῶς σχηματισθῶσιν. Ὅταν ἄρα ἡ κοπρία χωνεύῃ ὑπὸ τὴν γῆν, ἡ ἀερώδης ὕλη προσκολλᾶται ἀμέσως καὶ ὡς θερμότερα τότε ἀρμόζει πλεיותרον εἰς τὰ ὄργανα τῶν φυτῶν, καὶ ἐνεργεῖ ἀκολουθῶς πολὺ δραστηκώτερον παρὰ τὴν κοπρίαν, ἥτις ἐχώνευσε πολὺν κριτὸν, καὶ τῆς ὁποίας τὰ στοιχεῖα ἠνώθησαν εἰς νέας συνθέσεις.

Δυνάμεθα δὲ νὰ εὐρωμεν εἰς τὰ συγγράμματα σοφῶν ἀγρονόμων πλῆθος παραδειγμάτων, τὰ ὅποια ἀποδεικνύουσι τὴν ὠφέλειαν τῆς προσφάτου ἢ νεαρᾶς κοπρίας. Ὁ Κ. Γουγγος εἰς τὸ περὶ λιπασμάτων δοκίμιόν του ἀναφέρει πολλὰς μαρτυρίας καὶ πολλοὶ ἄνθρωποι ἀμφιβάλλοντες εἰς ἐτί, τελευταῖον ἐπληροφόρηθησαν. Ἴσως μάλιστα δὲν ὑπάρχει ζήτημα, ὅπου ἡ θεωρία νὰ συμφωνῇ τόσον μὲ τὴν πράξιν. Εἰς διάστημα δέκα ἐτῶν σὺνάξαι

καὶ ἐγὼ ἀναμφισβητήτους ἀποδείξεις τῆς ἀληθείας ταύτης· ἀλλὰ περιορίζομαι μόνον νὰ εἰπῶ ὅτι ὁ Κύριος Coke (*) ἀφῆκε πρὸ ἐπτὰ χρόνων διόλου τὸ παλαιὸν σύστημα τοῦ χωνευμένου κοπρίσματος, καὶ μᾶς γράφει, ὅτι ἕκτοτε συνάγει πολὺ πλειοτέρους καρποὺς, καὶ ἡ δύναμις τῆς κοπρίας του διαρκεῖ σχεδὸν τὸ διπλοῦν.

Ὡς μεγάλην δὲ ἐνστασιν κατὰ τῆς νέας κοπρίας προτείνουσί τινες, ὅτι εἰς τὴν γῆν, ὅπου τὴν μεταχειρισθῶσι, φύονται τὰ παράσιτα χόρτα μὲ πολλὴν δύναμιν. Ἄλλ' ἂν τὰ σπέρματα τῶν χόρτων τούτων προὔπῃρχον ἐκεῖ, θέλουσιν ἀναμφισβόλως βλαστῆσαι· τοῦτο ὅμως δὲν ἐκτείνεται εἰς πολὺν τόπον, καὶ ἂν ἡ γῆ δὲν καθαρῶς ἀπὸ τοιαῦτα σπέρματα, ὅποιαδήποτε τύχη ἢ φύσις τῆς κοπρίας χωνευτῆς ἢ ἀχωνεύτου, αὐτὰ θέλουσι βλαστῆσαι. Ἄν λοιπὸν μεταχειριζώμεθα νέαν κοπρίαν εἰς τὸ λίπασμά τινος ἀγροῦ, πρέπει νὰ συνάγωμεν μὲ τὸ κτένιον τὰ μακρὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἀχωνεύτους φυτικὰς οὐσίας, εὐθὺς ἀφ' οὗ τὸ χόρτον ἀρχίσῃ νὰ αὐξάνῃ καὶ νὰ τὰς μεταφέρωμεν εἰς τὸν λάκκον τῆς κοπρίας.

Παρετήρηθη δὲ ἰδιαίτερος, ὅτι ἡ νεαρὰ κοπρία ἀρμόζει μάλιστα εἰς τὰς ἀργιλλώδεις γαίαις, τὰς ὁποίας καθιστᾷ πορώδεις, ἡ δὲ παλαιὰ εἰς τὰς ἀμμώδεις καὶ ἀσβεστάδεις.

Διὰ νὰ προφυλάξωμεν δὲ τὴν κοπρίαν ἀπὸ τοῦ ὀξυγόνου τοῦ ἀέρος, ὁ ὁποῖος εὐκολύνει τὴν χώνευσιν, πρέπει νὰ τὴν σκεπάζωμεν μὲ ἀργιλλοπάχειαν, ἀφ' οὗ ὅμως ξηρανθῇ καλῶς ἡ κοπρία· ἂν δὲ παρατηρήσωμεν ὅτι ἀνάπτει πολὺ, πρέπει νὰ τὴν μετακινήσωμεν καὶ νὰ τὴν κρῶσωμεν ἐκθέτοντες εἰς τὸν ἀέρα.

Τινὲς δὲ διὰ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἀναψιν τῆς κοπρίας, τὴν καταβρέχουσι μὲ ὕδωρ· ἀλλὰ τὸ ὑγρὸν τοῦτο καὶ ὁ ἀήρ εἶναι τὰ πρῶτα τῆς διαλύσεως τῶν σηπομένων σωμάτων βοηθήματα· ὅθεν ὁ τρόπος οὗτος φαίνεται διόλου παράλογος, ἐν ᾧ ἀπ' ἐναντίας γνωρίζομεν, ὅτι ἡ ξηρὰ ὕλη δὲν ἀνάπτει ποτέ.

Ἄν θερμόμετρον βυθισμένον εἰς τὴν κοπρίαν δὲν ἀναβαίνει ἐπέκεινα τῶν 35 βαθμῶν τοῦ Ρεομέρου, δὲν πρέπει νὰ φοβώμεθα, ὅτι θέλει διασκορπισθῇ πολλὴ ἀερίων ποσότης· ἂν δὲ ἡ θερμότης φαίνεται πλειοτέρα, ἀνάγκη τότε, νὰ ἀνασφύσωμεν καὶ ἐξαπλώσωμεν κατὰ γῆς τὴν κοπρίαν.

Ἄν κρατοῦντες ἐπάνω τῆς ἐξατμιζομένης κοπρίας χαρτίον βρεγμένον

(*) Γνωστὸς βέλγαιος εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὡς μέγας εἰς ἐπιτήδειος ἀγρονόμος.

εις υδροχλωρικόν οξύ ἴδωμεν, ὅτι ἀναδίδει πυκνὸν καπνὸν, τοῦτο ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ διάλυσις προχώρησε πολὺ, καὶ ὅτι ἡ ἀμμωνία ἐξατμίσθη.

Ὅταν ἔχωμεν ἀνάγκη, νὰ διατηρήσωμεν τὴν κοπρίαν εἰς καιρὸν τινα, πρέπει, εἰ δυνατόν, νὰ τὴν σκεπάσωμεν ἀπὸ τὸν ἥλιον μὲ σανίδια, ἢ ἔχοντες τὸν λάκκον ὑπὸ τὴν σκιάν ἐνὸς τοίγου καὶ κείμενον κατὰ βορρᾶν τὸ ἔδαφος αὐτοῦ συμφέρει νὰ ἦναι λιθόστρωτον καὶ νὰ ἔχη αὐλακα, ὅθεν τὸ ὕγρον τρέχον νὰ κατασταλάξῃ εἰς τὸ κέντρον, ὅπου τὸ δέχεται μικρὸν φρέαρ (πηγάδιον), καὶ ἡ ἐντὸς αὐτοῦ ἀντλία τὸ χύνει εἰς τὴν γῆν.

Ὁ βόρβορος (λάσπη) τῶν δρόμων καὶ τὰ καθάρματα (σκουπίδια) τῶν οἰκιῶν, τὰ ἀποξύσματα τῶν βυρσοδεψῶν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς σύνθετος κοπρίξ, ἥτις χρησιμεύει ἀχώνευτος.

Ἡ αἰθάλη (καπνία) περιέχει ζωϊκὰς οὐσίας, καὶ φαίνεται ἀρμόδιος ὡς λίπασμα· διότι διδὲν διὰ τῆς ἀναλύσεως ἐμπυρουμεατικὸν ἔλαιον καὶ ἀμμωνιακὰ ἄλατα, διὰ δὲ τοῦ ὕδατος ἐκχύλισμα αἰθὴν καὶ πικριζόν· ἔχει δὲ βᾶσιν τὸν ἀνθρακὰ τόσον λεπτόν, ὥστε γίνεται διαλυτὴ διὰ τοῦ ὀξυγόνου καὶ τοῦ ὕδατος.

Τὸ λίπασμα τοῦτο συμφέρει νὰ μεταχειριζόμεθα ξηρὸν διασκορπίζοντες αὐτὸ μὲ τὸν σπόρον.

Ὁ θάνατος καὶ ἡ φθορὰ τῶν ζωϊκῶν οὐσιῶν τὰς μεταβάλλουσιν εἰς τὰ χημικὰ αὐτῶν στοιχεῖα· ἐπειδὴ δὲ ἀναδίδουσι κατ' αὐτὴν τὴν περίστασιν βλαβεροὺς ἀτμοὺς, οἱ ἄνθρωποι ἐρευνῶντες εὐρήκην, ὅτι ἦτον ὠφέλιμον, νὰ θάπνωσιν τὰ διαλυόμενα ταῦτα σώματα, καὶ ἐν ᾧ ἡ σήψις καὶ ὁ ὄργανισμὸς αὐτῶν εἰς τὸ ὑπαιθρον ἐπιφέρουσι κίνδυνον, ὠφελούσιν ἐξ ἐναντίας, ὅταν γίνωνται ὑποκάτω τῆς γῆς. — Κατ' αὐτὴν τὸν τρόπον ἡ τροφὴ τῶν φυτῶν ἐτοιμάζεται εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου αὐτὰ καταναλίσκονται, καὶ ὅ,τι ἐμελλε νὰ ἀηδιᾶτῃ τὰς αἰσθήσεις καὶ νὰ βλάβῃ τὴν υγείαν, μεταβάλλεται διὰ μακρῶν χρόνων εἰς διάφορα εἶδη εὐμορφα ἐνταυτῶ καὶ ὠφέλιμα, ὥστε τὸ δυσωδέστατον ἀέριον γίνεται οὐσιῶδες μέρος· ἐπὶ τοῦ ἀρώματος τῶν ἀνθέων, καὶ τὸ φάρμακον μεταβάλλεται εἰς τροφὴν τῶν ζῶων καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Διατήρησις τῶν φασήλων (φασουλίων).

Σύναξε τὰ φασήλια ἢ φασούλια καλῆς ποιότητος καὶ τρυφερά, καθά-

ρισε καὶ ἄσπρισε τα, ῥίπτων αὐτὰ εἰς βραστὸν ὕδωρ καὶ ἐκβαλέ τα εὐθύς, ἀφ' οὗ κοχλάσωσιν ὀλίγον. Ἦτο καλὸν τὸ ὕδωρ νὰ βράζῃ εἰς κακκάβιον, καὶ τὰ ὄσπρια αὐτὰ ἐπισωρευόμενα εἰς κάνιστρον ἀπὸ λυγαριὰν νὰ βυθισθῶσιν εἰς αὐτὸ ὅσον χρειάζεται.

Ἐπειτα ἀφ' οὗ τὰ στραγγίσης, ξήρανέ τα εἰς τὸν ἀέρα, ἢ ἂν ὁ καιρὸς δὲν τύχῃ ζεστός, βάλετα εἰς τὸν κλίβανον (ροῦρνον), ὅστις δὲν ἔχει πλέον εἰμὴ μετρίαν θερμότητα, ἀφ' οὗ ἐκβάλωσιν ἐκεῖθεν τὰ ψωμῖα. Μετὰ ταῦτα βάλε τὰ φασήλια εἰς χαρτίνους σάκκους, τῶν ὁποίων κόλλησε τὸ στόμιον, διὰ νὰ μὴ ἐμβῇ ἐκεῖθεν ἀήρ, καὶ ἀπέθεε ἔπειτα αὐτοὺς εἰς ξηρὸν τόπον.

Τὸν δὲ γειμῶνα, ὅταν θέλῃς νὰ μεταχειρισθῇς τὰ ὄσπρια αὐτὰ, διαβρέξέ τα εἰς κρυεῖον ὕδωρ ἀπὸ πρωίας εἰς ἐσπέρα· καὶ θέλεις ἰδεῖ ὅτι φουσκόνουσι, πρασινίζουσι καὶ ὅταν μαγειρευθῶσι καλῶς, ἔχουσιν εὐχυμοτάτην γεῦσιν.

Φυλάττονται δὲ τὰ ὄσπρια ταῦτα, καθὼς καὶ τὰ πῖσα (πιζέλια), καὶ κατ' ἄλλον τρόπον τὸν ἀκόλουθον. Γέμισον μετρίου μεγέθους χύτραν μὲ πῖσα καὶ φασήλια πράσινα καθαρισμένα, ἔπειτα βάλε δύο ἢ τρεῖς κοχλαρίας σάκχαρος, καὶ φέρε τὸ ἀγγεῖον ἐπάνω τῆς ἀνθρακιάς (θράκας), ὅταν δὲ ἀρχίσωσι νὰ ζεσταίνωνται ἀνακίνησέ τα δις καὶ τρίς, καὶ ἀφ' οὗ χύσωσιν ὑγρασίαν, ῥίψε τα εἰς χειρόμακτρον (πεσέτα), διὰ νὰ τὰ σπογγίσης· ἔπειτα ἐξάπλωσα τα εἰς χαρτῖον ἐντὸς δωματίου ἀερίκου, ὅπου δὲν ἐμβαίνει ὁ ἥλιος, ἀλλὰ διὰ νὰ ξηρανθῶσι ταχύτερον, ἀνακίνησαι τα συχνά.

Περὶ ταγκοῦ ἐλαίου.

Διὰ νὰ ἀποβάλωμεν τὸ ταγκὸν τοῦ ἐλαίου καὶ διὰ νὰ τὸ λευκάνωμεν μάλιστα, χύνομεν μίαν λίτραν αὐτοῦ εἰς 3 ἢ 4 οὐγγίας κινιοῦ τοῦ ἀνθρώπων καὶ τὸ ἀφίνομεν δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας· ἔπειτα τὸ περῶμεν ἀπὸ μάλινον ὕφασμα, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον λαμβάνομεν ὅχι μόνον καθαρὸν ἀπὸ ταγκῆν γεῦσιν, ἀλλὰ καὶ λευκὸν ἔλαιον. Τὴν ταγκάδα ὁμῶς δυνάμεθα νὰ ἀφανίσωμεν ἀναδεύοντες τὸ ἔλαιον μὲ ὕδωρ εἰς βωκάλιον καὶ ταράττοντες τοῦτο δυνατὰ· ἐπαναλαμβάνεται δὲ ὁ τρόπος οὗτος δις καὶ τρίς, μετὰ δὲ ταῦτα χωρίζεται τὸ ἔλαιον.

Ἐκβάλλουσι δὲ τὴν ταγκάδα καὶ καθαρίζουσι τὸ ἔλαιον, βράζοντες αὐτὸ καὶ χύνοντες (ἐν ᾧ βράζει) ὀρεμὸν ὀξείδιον, καὶ ἐξαφρίζοντες ἐν ὄσφ ἔχει ἀφρόν.

Περὶ ἀρωματικῶν ἐλαίων.

Διὰ νὰ κατασκευάσωμεν ἀρωματικὰ ἔλαια μὲ ρόδον, ἰάσμην (γιασουμί), βανιλίαν κτλ., ἀρκεῖ νὰ ἔχωμεν καλὸν καὶ ἄνοσμον ἀμυγδαλέλαιον. Τότε διαβρέχομεν (μουσκεύομεν) εἰς μίαν λίτραν ἔλαιου μίαν λίτραν ἀνθέων· τὸ ἀγγεῖον δὲ, τὸ ὁποῖον περιέχει τὸ μίγμα τοῦτο, βάλλομεν εἰς ὕδωρ, τὸ ὁποῖον βράζει ἐπάνω τοῦ πυρὸς, καὶ τὸ ἀφίνομεν ὡς ἡμίσειαν ὥραν, ἔπειτα τὸ ἐκβάλλομεν ἐκεῖθεν καὶ τὸ ἀφίνομεν νὰ κρυώσῃ μίαν ἡμέραν. Μετὰ ταῦτα ἐκβάλλομεν ὅλα τὰ ἄνθη ἐκθλίβοντες, τὸ ὑγρὸν μὲ μάλλινον ἢ μᾶλλον καννάβινον ὑφασμα καὶ στείδοντες εἰς πιεστήριον διὰ νὰ μείνῃ μόνον καθαρὸν τὸ ἔλαιον· ἔπειτα ἀρχίζομεν ἐκ νέου βάλλοντες ἄλλα ἄνθη εἰς τὸ αὐτὸ ἔλαιον, καὶ οὕτως ἐξακολουθοῦμεν ἕως οὗ τὸ εὔρωμεν ἱκανῶς εὐώδες.

Περὶ ἐλεφαντίνων πραγμάτων.

Τὸ ἐλεφάντειον κόκκαλον (φίλτεσι), μὲ τὸ ὁποῖον κατασκευάζουσι διάφορα πράγματα καλλωπισμοῦ καὶ οἰκονομικῆς χρήσεως, καθὼς π. χ. κομψία, κώπας ἢ χερούλια μυχαιρίων καὶ περονίων κτλ., ἀλλοιοῦται προϊόντος τοῦ χρόνου καὶ φθείρεται κατὰ τὸ χρώμα.

Διὰ νὰ λευκάνωμεν λοιπὸν τὸ ἀλλοιωμένον τοῦτο ἐλεφάντειον, λαμβάνομεν ὀλίγον μαῦρον σαπῶνιον, καὶ τὸ βάλλομεν εἰς τὸ ἐλεφάντινον πρᾶγμα, ὑπερον δὲ τὸ βάλλομεν εἰς τὴν φωτίαν, καὶ μετὰ πρώτην βράσιν τὸ ἐκβάλλομεν καὶ τὸ σπογγίζομεν· τὸ δὲ ὑποκοκκινισμένον ἐλεφάντειον βάλλομεν εἰς ὕδωρ, ὅπου ἐστὲσθη τίτανος, δηλ. ἄσβεστος ἀσβεστής, καὶ τὸ βράζομεν ἕως οὗ φανῇ λευκόν.

(2.)

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ.

Περὶ Κριτικῆς.

Ἐνομίσαμεν περιεργονὰ διηγιθῶμεν, πόσον οἱ ἐνδοξότατοι παλαιοὶ συγγραφεῖς ὑπέφερον ἀπὸ τὴν τυραννίαν τῆς Κριτικῆς, καθὼς καὶ οἱ νεώτεροι.

Ἐλέγετο π. χ. ὅτι ὁ Ὀμηρὸς αὐτὸς ἐκλεψεν ἀπὸ προγενεστέρους ποιητῶν τὰ ἀξιολογώτατα τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσεΐας. Ἀναμφιβόλως ἦσαν καὶ ἄλλοι ποιηταὶ καλοὶ πρὸ τοῦ Ὀμήρου· ἐπειδὴ καταντᾶ παραλογισμὸς νὰ πιστεῦσωμεν, ὅτι ἐντελὲς καὶ ἐπεξεργασμένον ποίημα ἐφάνη τὸ

πρῶτον. Τοιοῦτοι δὲ ἦσαν κατὰ τὸν Αἰλ·ανὸν ὁ Σύαγρος, ὅστις συνέγραψε περὶ πολιορκίας Τρωάδος, καὶ κατὰ τὸν Σουΐδαν ὁ Κορίννος καὶ ἄλλοι. Ἀλλὰ πῶς ὁ Πλάτων αὐτὸς ἐν ᾧ κατακρίνει τὸν μέγαν τοῦτον Ἀοιδόν, δὲν συσέλλεται δουλοπρεπῶς τὰ τὸν μιμητῆ;

Ὁ Σοφοκλῆς κατηγορήθη ὡς παράρρων ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ υἱοῦ του— Ὁ Πίνδαρος κατεκρίθη ὡς μεγαλορῥήμων καὶ μάταιος· ἄλλοι ἐμέμφθησαν τὴν τραχύτητα τῶν στίχων τοῦ Αἰσχύλου καὶ τὴν κακὴν διασκευὴν τῶν πραγμάτων τοῦ Εὐριπίδου.

Τὸν δὲ Σωκράτην ἐκθειάζομεν ὡς ἀνδρῶν ἀπάντων ἠθικώτατον καὶ σοφώτατον ὁ Κικέρων κακολογεῖ ὡς τοκιστὴν, ὁ δὲ Ἀθηναῖος ὡς ἀγράμματον. Ὁ τελευταῖος μάλιγα μέμφεται ἰδιαίτερως ὡς μωρίαν τὴν περὶ δικαιοσύνης τοῦ Σωκράτους ἀπολογίαν πρὸς τοὺς κριτὰς· αὐτοῦ, οἵτινες ἦσαν αὐτόχρομα κκοῦργοι— Δὲν ἀναφέρομεν ἐνταῦθα τὸν Ἀριστοφάνην, ἐπειδὴ τὴν γελοιοποιεῖ παντοῦ εἰς τὴν σκηνήν· τὸν δὲ Πλάτωνα, τὸν ὁποῖον ὁ μὲν Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς ὀνομάζει Μωῦσῃν Ἀθηναίων, ὁ δὲ Ἀρνόβιος φιλόσοφον τῶν χριστιανῶν, ὁ δὲ Κικέρων θεὸν τῶν φιλοσόφων, διαβάλλει ὁ Ἀθηναῖος ὡς φθονερὸν, ὁ Θεόπομπος ὡς ψεύστην, ὁ Σουΐδας ὡς φιλάργυρον, ὁ Αὔλος Γέλλιος ὡς κλέπτην, ὁ Πορφύριος ὡς ἀκόλαστον, ὁ δὲ Ἀριστοφάνης ὡς ἀσεβῆ εἴτε ἄθεον.

Ὁ δὲ φιλοπονώτατος Ἀριστοτέλης, ὅστις συνέγραψε τοῦλάχιστον τετρακοσίους τόμους! δὲν εὐρέηκεν εὐδυσωπητοτέρους κριτὰς· ἐπειδὴ καὶ ὁ Διογένης Λαέρτιος, καὶ ὁ Κικέρων καὶ ὁ Πλούταρχος τὸν μέμφονται ὡς κενόδοξον κτλ.

Κατὰ τὸν Πλίνιον καὶ Σένεκαν ὁ Βιργίλιος δὲν εἶχεν εὐρετικὸν νοῦν· ὁ Καλιγούλας οὔτε ὡς μέτριον δὲν τὸν ἐθεώρει· ὁ Ἐρευνος κατέστρωσε τὰ σφάλματά του εἰς κατάλογον, ὁ Περίλιος Φουστίνος συνέγραψεν ὀγκώδη τόμον περὶ τῶν λογοκλοπιῶν του· ὁ δὲ ἀπολογητῆς του ἐξείασθη νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἐκλεψε τῶντι τὰ πλεῖστα ἀπὸ τὸν Ὀμηρον, πολλὰ περιπαθῆ χωρία ἀπὸ τὸν Ἀπολλώνιον τὸν Ρόδιον, τὰς γεωργικὰς δὲ ἰδέας ἀπὸ τὸν Νίκανδρον.

Ὁ Ἠράτιος διασύρει τὴν σκαλιότητα τοῦ Πλάτου· τὸν Ἠράτιον δὲ αὐτὸν κακίζουσιν ἄλλοι διὰ τὴν κατάρχησιν τῶν δανείων του ἀπὸ τοῦ μικροῦς ποιητῆς Ἑλλήνας.

Πολλοὶ θεωροῦσι τὴν φυσικὴν ἱστορίαν τοῦ Πλινίου ὡς σωρὸν μύθων, διασύρουσι δὲ πολὺ πλεῖστον τὸν Κούιντον Κούρτιον, ὅστις τῶντι, ὡς φαίνε-

ται, ἐπιλοτιμήθη νὰ συγγράψῃ γλαφυράν μᾶλλον μυθιστορίαν παρὸ ἀξιόπιστον διήγησιν ἀληθῶν συμβάντων.

Ὁ Τίτος Λίβιος κατηγορήθη ὡς ἐχθρὸς τῶν Γαλατῶν. Ὁ Δίων διὰ τὸ κατὰ τῆς Δημοκρατίας μῶσος του. Ὁ Βελλεῖος Πατέρκουλος, διότι χαρίζεται πρὸς τὸν Τιβέριον συγκαίρων τὰ ἐλαττώματά του. Ὁ Ἡρόδοτος καὶ Πλούταρχος κατεκρίθησαν ὡς πολλὰ φιλοπάτριδες. Ὁ Ξενοφῶν ἐθεωρήθη μᾶλλον ὡς μυθιογγράφος καὶ ὁ Τάκιτος ἐγλευσθή, διότι αὐθαδῶς διεταίνετο, ὅτι εὑρίσκε τὰ ποιητικὰ ἐλατήρια καὶ τὰς ἀποκρύφους αἰτίας τῶν συμβάντων. Ὁ Διονύσιος Ἀλικαρνασσεὺς καταφέρεται σφοδρῶς κατὰ τοῦ Θουκυδίδου διὰ τὴν ἀνεπιτήδειον ἐκλογὴν τῶν ὑποκειμένων του καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐκθέσεως. Καταφρονεῖ δὲ καὶ τὸν Ξενοφῶντα, ὅτι δὲν δύναται νὰ κρατήσῃ ὑψηλὸν καὶ σύντονον ὕψος. Ὁ Πολύβιος κατηγορήθη διὰ τὰς συχνὰς ἠθικὰς παρεκβάσεις του, αἱ ὁποῖαι διακόπτουσι τὴν σειρὰν τῆς ἱστορίας. Ὁ Σαλλούσιος κατεφρονήθη ἀπὸ τὸν Κάτωνα, διότι ἀπεσιώπησε πολλὰς ἐνδόξους πράξεις τοῦ Κικέρωνος. Ὁ Ἰώσηπος ἐξηλέγχθη ὡς φιλάρετος καὶ κολακευτικὸς πρὸς τοὺς δεσπότας τῶν Ἰουδαίων Ῥωμαίους· ὅθεν ἔλαβε καὶ Ῥωμαϊκὸν ὄνομα Φλάβιος, καὶ διότι διέφθειρε τὰς θείας γραφάς. Ὁ Κικέρων ἐφέχθη διὰ τὰς ἀπίρους περιπαθείας του, διὰ τὸ τεχνικὸν τῶν προομιῶν του, διὰ τὸ παιδαριῶδες τῶν ἀσεισμῶν, καὶ τὸ ὀχληρὸν τῶν παρεκβάσεων. Ὁ Κυντιλιανὸς δὲν ἀρῆκεν ἄκριτον τὸν Σένεκαν, καὶ ὁ Ἑρμιππος παριστάνει τὸν Δημοσθένην ὡς τεχνικώτερον παρὸ φυσικόν, ἐν ᾧ εἰς τὸν Δημάδην ἐφαίνετο ὑπὲρ τὸ δέον ἐπεξεργασμένος, εἰς δὲ τὸν Αἰσχύνην ὄχι καθρὸς τὴν φράσιν. Περιττὸν νὰ ἀναφέρωμεν τὰς Ἀττικάς νύκτας τοῦ Ἀῦλου Γελλίου καὶ τοὺς Δειπνοσοριστὰς τοῦ Ἀθηναίου· ἐπειδὴ θεωροῦντο γενικῶς ὡς ἐραnistαὶ κακοσυρράπτων ἱστοριῶν καὶ διηγήσεων. Ἄν ἡ κριτικὴ ἐράνη αὐστηρὰ πρὸς τόσους μεγάλους ἄνδρας, τί ἔπρεπε νὰ περιμένωμεν ἄρὰ γε ἂν ἀνελάμβανε νὰ ἐξετάσῃ τὰ ἄθλια συγγράμματα καὶ μεταφράσματα, τὰ ὁποῖα καθ' ἡμέραν βλέπομεν, ἐξαιρουμένων τινῶν πολλὰ ὀλίγων;

(3)